

Ex/SANS/PG/3.3C/2024

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : XIII/C

(Principles of Upaniṣads)

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग:-क

1. शांकरभाष्यमाश्रित्य देवभाषया व्याख्या कार्या।
[देवनागरीलिपिमाश्रित्य लिख्यताम्] 5

(a) द्वा सुपर्णा सयुजा सखाया समानं वृक्षं परिषस्वजाते।
तयोरन्यः पिप्पलं स्वाद्वत्त्यनश्नन्नन्योऽभिचाकशीति॥

(अथवा)

(b) धनुर्गृहीत्वौपनिषदं महास्रं शरं ह्युपासानिशितं संदधीत।
आयम्य तद्वागतेन चेतसा लक्ष्यं तदेवाक्षरं सोम्य विद्धि॥

SANS-201

[Turn Over]

(2)

2. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु यथेच्छं द्वयोः समाधानं देयम्। 5×2=10

(a) ब्रह्मविद्याश्रवणे कस्याधिकार इति मुण्डकोपनिषदमनुसृत्य
विब्रियताम्।
(b) मुण्डकोपनिषदनुसारमक्षरस्य कारणस्वरूपं विचार्यताम्।
(c) मुण्डकोपनिषदमनुसृत्याक्षरविज्ञानस्य फलं व्याख्यायताम्।

विभाग:-ख

3. शांकरभाष्यमाश्रित्य देवभाषया व्याख्या कार्या।
[देवनागरीलिपिमाश्रित्य लिख्यताम्] 5

(a) पञ्चपादं पितरं द्वादशाकृतिं दिव आहुः परे अर्धे पुरीषिणम्।
अथेमे अन्य उ परे विचक्षणं सप्तचक्रे षडर आहुरर्पितमिति॥

(अथवा)

(b) प्रजापतिश्चरसि गर्भे त्वमेव प्रतिजायसे।
तुभ्यं प्राण प्रजास्त्विमा वलिं हरन्ति यः प्राणैः प्रतितिष्ठसि॥

4. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु यथेच्छं द्वयोः समाधानं कार्यम्। 5×2=10

(a) प्रश्नोपनिषदमवलम्ब्य स्वप्नसुषुप्तयोः व्याख्यानं देयम्।
(b) वरिष्ठप्राणस्य श्रेष्ठत्वं केन प्रकारेण प्रतिष्ठितमिति प्रश्नोपनिषदनुसारं
व्याख्यायताम्।
(c) प्राणापानयोः बाह्यम् अध्यात्मं च स्वरूपं वर्णनीयम्।

★ ★ ★

SANS-201

XX23(071)—83